

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ

V. ULUSLARARASI
ŞEYH ŞA'BAN-I VELÎ SEMPOZYUMU
-EŞ'ARÎLİK-

04-06 MAYIS 2018

Kastamonu Üniversitesi
V. Uluslararası Şeyh Şaban-ı Velî Sempozyumu
(Eş'arîlik)

EDİTÖRLER:

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa AYKAÇ
Dr. Öğr. Üyesi Cengiz ÇUHADAR
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZDEMİR
Arş. Gör. Erhan Salih FİDAN
Arş. Gör. Yusuf KOÇAK

ISBN: 978-605-4697-18-2

19 Ekim 2018, Kastamonu

Baskı: Kastamonu Üniversitesi Matbaası

Eserde yayımlanan bildiri metinlerinde ileri sürülen görüşlerin ilmî ve hukukî sorumluluğu bildiri sahiplerine aittir. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz.
Her hakkı saklıdır.

**AHMED ED-DERDÎR'İN EŞ'ARÎ AKÂİD METNİ *HARÎDETÜ'L-BEHİYYE*
ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME**

Dr. Öğr. Ü. Kamile ÜNLÜSOY*

Özet

İslam'ın en önemli inanç ekollerinden biri olan Eş'arîlik Mısır'da Fatimî devletine son verildikten sonra (566/1171) bölgenin Şiilikten arındırılması sürecinde Şiiliğe alternatif olarak sunulmuştur. Selahaddin Eyyubi'nin hazırlattığı *Mürşide* isimli metnindeki akidenin resmi

---

⁵⁶ İsmail Şık, *Takdir Olgusu Kader Algısı Yazgı Yanılgısı*, Ankara 2018, Gece Kitaplığı, s. 19.

* Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi.

akide olarak kabul edilmesiyle Eş'arîlik bölgeye hakim olmuştur. Ahmed ed-Derdir (v.1201/1786) tarafından hazırlanan *Harîdetü'l-Behiyye* aynı coğrafyada XII/XVIII. yy.'daki Eş'arî geleneği yansıtan akâidname niteliğinde bir eserdir. Ahmed ed-Derdîr Eş'arîliğin yanında Mâlikî mezhebine bağlı fakih ve Halvetîliğin kendisine nispet edilen Dirdîriyye'nin kurucusudur. Kaleme aldığı *Harîdetü'l-Behiyye*'si ilahiyat, nübüvvet, sem'iyat ve tasavvufa dair meseleri özetleyen, yetmiş beş beyitten oluşan manzum bir eserdir. Bu manzum akâidname Ezher'in çocuk yaştaki öğrencilerine ezberletilerek Eş'arîliğin hafızalarda uzun süre kalması sağlanmıştır. Bu tebliğde *Harîdetü'l-Behiyye*'deki Eş'arîliğe ilişkin esaslar genel Eş'arî kabul-ler de dikkate alınarak değerlendirilmeye çalışılacak ve bu yapılırken gerekli yerlerde *Ahmed ed-Derdîr*'in kendi eserine yazdığı *Şerhu Harîdeti'l-Behiyye*'sine de atıfta bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eş'arîlik, Ahmed ed-Derdîr, *Harîdetü'l-Behiyye*, Mısır, XVIII. yy.

AN EVALUATION ABOUT THE BELIEF TEXT OF AL-HARİDATU AL-BAHİYYA OF AHMAD AL-DARDİR

Abstract

Asharism, one of the most important schools of belief in Islam, was presented as an alternative to Shi'ism in the period of demolishing of Shi'ism after the end of the Fatimid state in Egypt (566/1171). Asharism became common by being accepted the Ashari belief in the text of Murshidah that Salahaddin Ayyubi had it prepared, as a formal belief, *al-Haridatu al-Bahiyya* is an aqidname book prepared by Ahmad al-Dardir (d.1201 / 1786) and reflecting the Ashari tradition in the same area in the 18th century. Ahmad al-Dardir is the founder of Dardiriyya, a branch of Khalwati order, and a faqih of the Maliki school as well as Asharism. *Al-Harida al-Bahiyya* is a book composed of seventy-five companions summing up the topics of ilahiyah, nubuwwah, sam'iyah and sufism. This aqidname was memorized by child students of al-Azhar and due to this, Asharism remained in memories for a long time. In this paper we will evaluate the topics related to Asharism in *al-Haridatu al-Bahiyya* by considering general Ashari acceptances and refer *Sharh al-Harida al-Bahiyya* of Ahmad al-Dardir by considering it necessary.

Key words: Asharism, Ahmad al-Dardir, *Haridatu al-Bahiyya*, Egypt, 18th century.